

Živá neživá příroda IV

Charakteristika jednotlivých
užitkových skupin organismů

Okrasné rostliny

Letničky, dvouletky,
trvalky, cibuloviny

Ing. Helena Jedličková

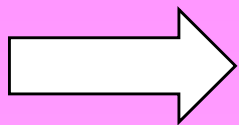
Mgr. Hiklová Ivana

Úvod:

- Obsah
- Základní charakteristika uživatkové skupiny
- Význam a využití ekologických faktorů v květinářství
- Množení květin
- Třídění květin uživatelské:
- **Letničky** – charakteristika a zástupci
- **Dvouletky** - charakteristika a zástupci
- **Trvalky (pereny)** - charakteristika a zástupci
- **Cibuloviny** - charakteristika a zástupci

Okrasné rostliny – květiny: letničky, dvouletky, trvalky

- Pěstování květin=květinářství je významným odvětvím zahradnické výroby.
- Květiny jsou důležitou složkou životního prostředí jako rostliny. Současně působí příznivě na psychický stav člověka a ovlivňují jeho vztah k přírodě.
- Specifickým oborem květinářství je aranžování a vazačství.

Pěstování a využití rostlin ve školách

Pěstování květin může být zaměřeno na:

1. Venkovní květiny

- a) letničky
- b) dvouletky
- c) trvalky

2. Skleníkové květiny (pokojové rostliny)

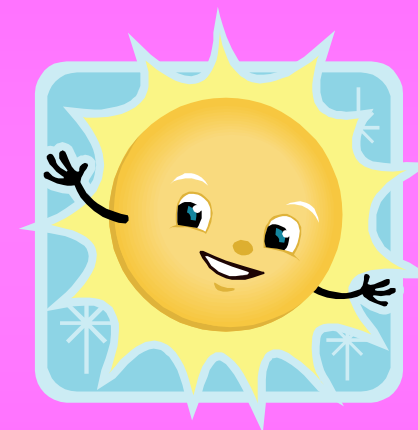
- a) pěstované pro řez
- b) hrnkové okrasné květem
- c) hrnkové okrasné listem

Význam a využití ekologických faktorů v květinářství:

- Hlavní vegetační činitelé jsou světlo, teplo, voda, vzduch a půda.

SVĚTLO

- Je zdroj energie při fotosyntéze a uplatňuje se jako vývojový činitel při tvorbě květů.
(rostliny světlo milné, stínomilné, neutrální)
- Podle nároků na délku dne (ozáření), které ovlivní tvorbu květů, dělíme rostliny na:
 - **krátkodenní** (délka dne pod 12 hod.:
podzimní trvalky - astry, chryzantémy, aj.)
 - **dlouhodenní** (nad 12 hod.: letničky)
 - **neutrální** (primule aj.)

Teplo

- Teplo v rostlinách ovlivňuje fyziologické procesy.
- Podle nároků na teplo dělíme rostliny na:
 - teplomilné
 - neutrální
 - chladnomilné
- Nejvyšší teploty potřebují rostliny při klíčení a zakořeňování později jejich nároky klesají a zvyšují se opět v době květu.
- Specifické nároky pak mají cibuloviny.

Vzduch (kyslík)

Kyslík, který potřebují rostliny k dýchání a oxid uhličitý, který je potřebný pro fotosyntézu.

Voda

Voda je základní životní podmínkou života rostlin.

Umožňuje příjem minerálních látek.

Podle nároků na vodu rozdělujeme rostliny na:

- vodní
- vlhkomilné
- neutrální
- suchomilné

Půda

- Pro pěstování rostlin se připravují specifické substráty ze zahradnických zemin.
- Podle fyzikálních vlastností rozlišujeme půdy na:

- lehké
- střední
- těžké

Důležitý je obsah humusu a reakce p

Výživa květin

- Základní hnojení zahrnuje obohacení půdy o humusovou složku a o základní dávku živin.
- Venkovní rostliny nemají vysoké nároky na živiny.

Množení květin

1. Generativní množení (semeny)

- Používá se u těch květin, které vytvářejí dostatek klíčivých semen (především letničky a dvouletky).
- Květiny se vysévají přímo na stanoviště nebo se předpěstují.
- **Předpěstování rostlin**
- U rostlin s dlouhou vegetační dobou a u choulostivých rostlin provádíme výsevy do truhlíků ve skleníku.
- Dbáme na velikost semen a dobu výsevu.
- Pravidlo 1, 3, 5 cm pro hloubku výsevu!
- Mladé rostliny vzešlé z výsevu přepichujeme - **pikýrujeme** a následně přesazujeme na požadované místo.

2. Vegetativní množení

- Používáme vegetativní části rostlin, které jsou schopny zakořenit a vytvořit novou rostlinu.
 - a) **Dělením trsu** - nejjednodušší způsob (trvalky- denivky, pivoňky)
 - b) **Dělení dceřinými cibulemi** (tulipány, narcisy, mečíky)
 - c) **Oddenky** (konvalinka)
 - d) **Řízkování** – stonků, listů a kořenů

Letničky

- **Letničky- v roce výsevu vykvetou, vytvoří semeno a odumírají. Vytvoří vegetativní i generativní orgány. Červeně jsou označeny nebezpečné rody!**
- Vyznačují se široko škálou barev a tvarů květů.
- Používají se k osazování květinových záhonů a truhlíků.
- Převážná část vyžaduje světlé a slunné stanoviště, nejlépe se jim daří v písčitohlinitých půdách.
- Vysévají se přímo na záhony nebo se předpěstovávají ve sklenících.
- Během vegetace ošetřujeme kypřením, pletím, zaléváním.
- Kvetení můžeme prodloužit odstraňováním odkvetlých květů a květenství.

Rozdělení letniček podle délky vegetace:

- **Rychle rostoucí** – přesazování většinou nesnášejí – výsev přímo na záhon (slunečnice, měsíček aj.).
- **Pomalou rostoucí** – předpěstovávají se, přesazují se v květnu na záhony (astra, aksamitník, hledík aj.).
- **Velice pomalu rostoucí** – vysévají se v lednu do skleníku, pikýrují se, v květnu- přesazení na záhony. (petúnie, šalvěj aj.).

Rozdělení letniček podle vzrůstu:

1. **Nízké:** 15 – 40 cm (lobelka, petúnie)
2. **Polovysoké:** 40 – 80 cm (měsíček, astra)
3. **Vysoké:** 80 a více (slunečnice, sléz)

Letničky na sušení- slaměnka, statice, smilek aj.

Popínavé – lichořeřišnice, hrachor aj.

Letničky vysévané přímo na záhon

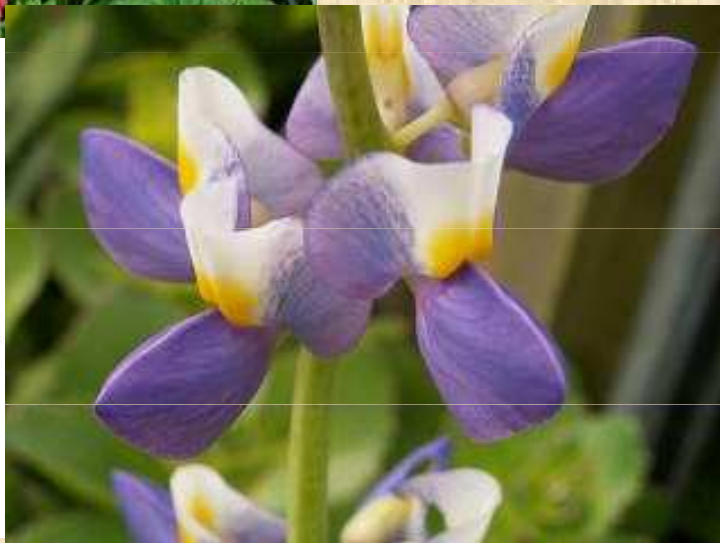
Měsíček lékařský
(*Calendula officinalis*)

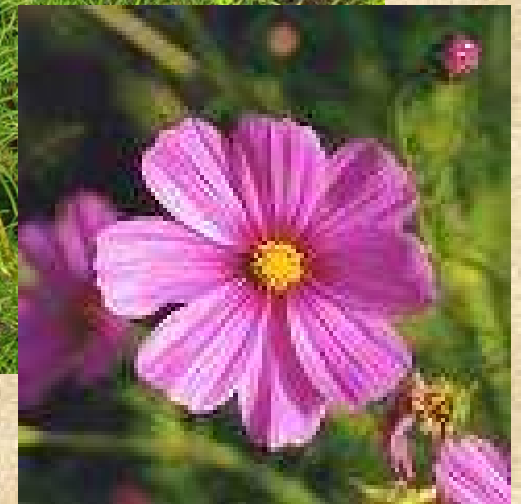
Slunečnice
(*Helianthus*)

Vlčí bob
(*Lupinus*)

Krásenka
(*Cosmos*)

Předpěstovávané letničky

Hledík větší

(*Antirrhinum majus*)

Gazanie zářivá

(*Gazania rigens*)

© Miroslav Deml

Aksamitník
(Tagetes)

Ostálka
(Zinnia)

Lobelka
(*Lobelia*)

Petúnie
(*Petunia hybrida*)

©2006 Neteta / c.pecara-neven.com

Popínavé letničky

Svlaček trojbarevný
(*Convolvulus tricolor*)

Lichořeřišnice
(*Tropaeolum*)

Letničky k sušení

Statice
(*Limonium*)

Smilek
(*Helipterum*)

Dvouletky

- Okrasné rostliny, které v roce výsevu vytvoří přízemní růžici listů, přezimují v přírodních podmínkách a v dalším roce vykvetou, vytvoří semena a odumírají (k tvorbě generativních orgánů potřebují chladno).
- V prvním roce vytvoří vegetativní orgány, v druhém roce vytvoří generativní orgány a zahynou.
- Vyžadují většinou slunná stanoviště
- Často vznikly šlechtěním trvalek nebo letniček.

Pomněnka
(Myosotis)

Sedmikráska
(Bellis)

Maceška
(Viola)

Trvalky = pereny

- **Vytrvalé rostliny, které na venkovním stanovišti vydrží po několik roků.**
- Nepříznivé životní podmínky přečkávají ve stavu vegetačního klidu, nadzemní část zasychá, podzemní část - kořeny s pupeny, oddenky přetrvává v půdě.
- Zůstávají na jedné stanovišti několik let, je důležité při výsadbě pečlivě připravit půdu, zásobu živin.
- Druhy kvetoucí na jaře se vysazují na podzim. Druhy kvetoucí v létě a na podzim vysazujeme na jaře.

Tařice skalní
(*Aurinia saxatilis*)

Rudbekie
(*Rudbeckia*)

Čemeřice černá
(*Helleborus niger*)

Bergenie (*Bergenia*)

Upolín
(*Trollius*)

Hlaváček jarní
(*Adonis vernalis*)

Orlíček (*Aquilegia*)

Srdcovka nádherná (*Dicentra spectabilis*)

Cibuloviny (cibulnaté a hlíznaté rostliny)

- Rostliny vytvářející podzemní zásobní a rozmnožovací orgán – cibuli nebo hlízu.
- Cibuli tvoří dužnaté listy – přeměněné listy, na zkráceném stonku.
- Chladnomilné cibuloviny – vysazují se na podzim a kvetou na jaře (narcis atd.)
- Teplomilné cibuloviny- vysazujeme na jaře, kvetou v létě, na zimu se musí z půdy vyrýt a uskladnit (jiřina).
- Vysazují se na slunné stanoviště.

Chladnomilné cibuloviny

Bledule jarní
(*Leucojum vernum*)

Sněžěnka podsněžník
(*Galanthus nivalis*)

Narcis
(*Narcissus*)

Hyacint
(Hyacinthus)

Modřenec
(Muscari)

Ladoňka
(Scilla)

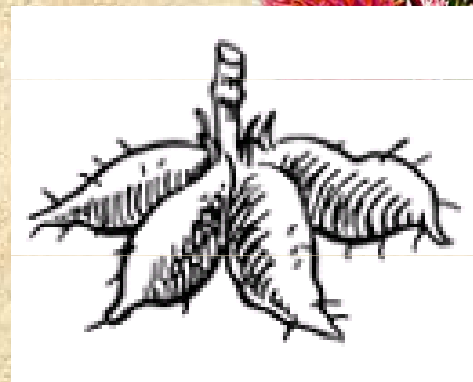
Teplomilné cibuloviny

Mečík
(*Gladiolus*)

Jiřina
(*Dahlia*)

Dosna (*Canna*)

Begonie (*Begonia* × *tuberhybrida*)

**Děkuji za pozornost
Přejeme hezké prožití Velikonoc
Hiklová Ivana a Jedličková Helena**